

SVIMJIFØRLEIKAR

Námsætlanin setir 60 klókkutímar um árið av til ítróttarundirvísing. Hendan undirvísingin skal fevna um seks ymisk kjarnuøki, sum eru frælsur ítróttur, fimleikur, rørsla og tónleikur, útlív, bóltspæl og svimjing. 80 prosent av undirvísingini skal vera innan hesi øki.

Kjarnuøkið svimjing fevnir um førleikarnar at svimja, at styrkja evnini hjá næminginum at svimja. Eisini fevnir hetta kjarnuøki um kunning um viðurskifti í sambandi við venjing og í sambandi við vandar, ið eru knýttir at svimjing, eitt nú um grundleggjandi bjargingarhættir og fyrstuhjálp.

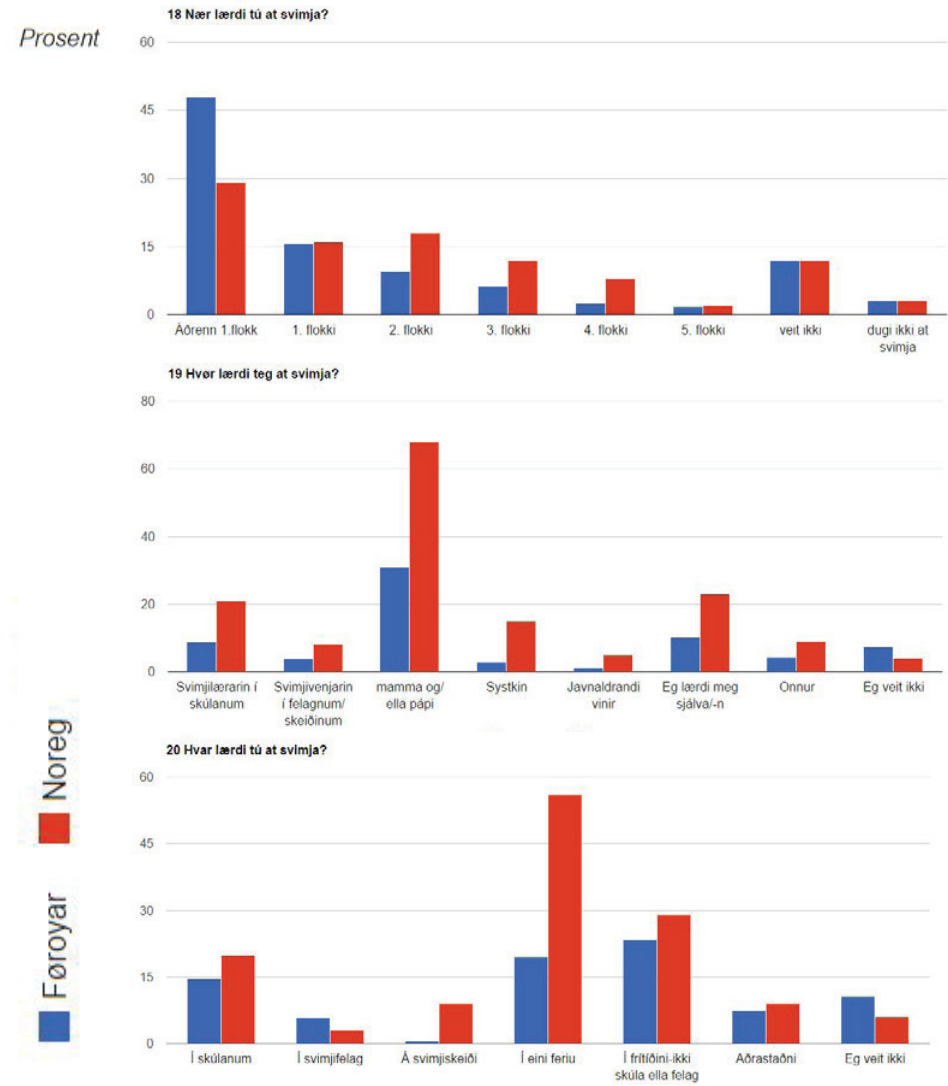

Tilvildarlig mynd

Í kanningini frá Svimjisambandinum sæst, at 49 prosent av føroysku børnunum megna at svimja yvir 200 metrar, tað vil siga, at tey hava grundleggjandi svimjiførleikar, tá tey ganga í 5. flokki. 20 prosent megna ikki at svimja 200 metrar, meðan 30 prosent vita ikki. Hesi tøluni eru lægri enn fyri bæði Danmark og Noreg. Í Noregi eru tað eitt lítið vet fleiri, ið hava svimjiførleika, meðan í Dan-

mark eru tað nærum 70 prosent. Kanningin vísir eisini, at meðan tað í Noregi eru heili 60 prosent av javnaldrunum, ið hava tikið eitt av svimjimerkjunum, so eru tað einans 22 prosent av teimum, ið svaraðu spurnarblaðnum, ið hava gjørt tað. Allarhelst verður ikki lagdur serligur dentur á svimjimerkini í føroyskari svimjiundirvísing. Men svimjimerkini skulu vera partleysar metingar um,

hvussu svimjiførleikarnir hjá børnunum eru. Í Føroyum er tað Svímjiskúlin, ið umsitur svimjimerkini. Skipanin er norsk, og teir skúlar og lærarar, ið fylgja hesi skipanini, fáa eina liðna undirvísingarætlan fyri børnini, ið hevur til endamáls at leiða tey ígjøgnum svimjimerkini. Fyrsta merki er Vatnmerkið, ið millum annað krevur, at næmingurin tolir at fáa vatn spruttað á seg í 15 sekund, uttan at venda sær

burtur. Síðani gerast merkini torførari og torførari, til síðsta merkið, ið er háva-merkið. Háva-merkið krevur millum annað, at ein kann svimja 1000 metrar, 600 metrar við røttum teknikki, 100 metrar á rygginum, svimja 10 metrar undir vatni og flóta í 15 minuttir.

Ábyrgdin er eisini foreldranna
Kanningin hjá Svímjisambandinum vísir okkum eisini annað um svimjivanarnar hjá børnunum. 48 prosent siga seg svimja umleið einaferð um mánaðin ella fleiri í frítíðini. 39 prosent av føroysku børnunum svimja

sum oftast saman við vinfólki um sama aldur, tá tey svimja. Einans 11 prosent svimja oftast saman við foreldrunum. Hóast hetta, so siga 31 prosent, at tað vóru foreldrini, ið lærdu tey at svimja og 48 prosent svara, at hetta var, áðrenn tey byrjaði í 1. flokki. Her mugu tó spurnartekin setast við, hvat børnini meina, tá tey siga, at tey hava lært at svimja. Eftir stendur, at flestu børnini siga, at foreldrini hava lært tey at svimja. Samstundis vísa tøluni, at tá børnini eru komin í 5. flokk, eru foreldrini nærum ongan-tíð í hýlinum við teimum longur. Nærum helmingurin

sigur eisini, at tey lærdu at svimja, áðrenn tey byrjaðu at ganga í skúla. Spurningurin er so, um tað er rætt av okkum foreldrum at peika eftir skúlaverkinum og lærarunum, og biðja teir læra børn okkara at svimja, ella um vit skulu taka í egnan barm fyrst og taka ábyrgd av at læra okkara egnu børn at svimja. Tað tykist tó, sum teimum flestu børnunum dámar væl at svimja. 88 prosent av spurdu børnunum halda, at svimjing er stuttligt og 63 prosent vildu ynskt, at tey svumu meiri við skúlanum, meðan 36 prosent halda, at tey svimja ov lítið.

Annika Sølvará
forkvinna í foreldrafelagnum Heim og Skúli

Tað er givið, at tá serfæðin á økinum, sum her er Svímjisamband Føroya, vísir á, at føroysk børn duga verri at svimja enn í grannalondunum, so er hetta ein spurningur, sum myndugleikarnir eiga at lofta og víðgera, sigur Annika Sølvará. Hon sigur, at hesin spurningurin hevur ikki verið viðgjørdur í foreldrafelagnum Heim og Skúli, men hon væntar, at felagið fer at víðgera støðuna. – Tað er sjálvandi týðningarmikið, at børnini læra at svimja. Tað hevur bæði heilsugóðar og lívbjargandi avleiðingar, sigur hon. Annika Sølvará heldur ikki, at tað kann góðtakast, at føroysk børn eru so illa fyr í svimjing, serliga ikki í mun til grannalond okkara. – Kanska er neyðugt at fáa greiðari mál fyri svimjifrálæruni niðurfest í námsætlanina. Hetta er eitt hóskandi høvi hjá myndugleikunum at eftirmeta námsætlanina, og hvat hon sigur um svimjifrálærana, saman við foreldrum, lærarum og kanska svimjisambandinum eisini. Svímjisambandið hevur allarhelst okkurt hugskot, ella kanska mugu foreldrini spæla ein stórri leiklut. Tað er í øllum førum týðningarmikið, at Mentamálaráðið spyr, hvat vit kunnu gera og so roynir at taka tað upp í námsætlanina, sigur hon. Annika Sølvará vísir tó á, at foreldrini ikki kunnu leggja alla ábyrgdina yvir á skúlan. – Fyrst og fremst kunnu foreldur venja børnini sjálvi, fara at svimja við teimum. Í Føroyum er lutfalsliga góð atgongd til hylar, umframt at prísurin fyri svimjing ikki er so høgur. Harnæst mugu foreldrini lata børnini sleppa at svimja við skúlanum. Til seinast mugu foreldrini samskifta við skúlan um frálærana í svimjing, serliga um tey síggja, at teirra børn eru verri fyr enn onnur, sigur Annika Sølvará.

Anna Gásadal
ítróttarlærari

Tað undrar meg ikki, at so er, sigur Anna Gásadal um, at hagtøluni vísa at helvtin av føroysku børnunum í 5. flokki ikki megna at svimja 200 metrar. – Í nógvum skúlum byrjar svimjiundirvísingin ikki fyrr enn í 3. flokki og so gerst torført at læra seg so væl at svimja, at ein megnar 200 metrar longu í 5. flokki. Anna Gásadal sigur, at flestu skúlarnir koyra við eini skipan, har svomið verður í eitt hált ár, og so er annar ítróttur á skránni hitt hálvárið. Soleiðis sæð fær svimjingin lutfalsliga nógvar tímar í mun til hini kjarnuøkini í ítróttarundirvísingini. Anna Gásadal er tó bangin fyr, at nógvir svimjitímar verða spardir burtur kring landið. – Tímarnir til svimjing eru lutfalsliga dýrir. Ein má hava ein lærara við svimjilæraraútbúgving fyr hvørjar 15 næmingar. Slíkar avmarkingar eru ikki til vanligar ítróttartímar, og tí eru tað lætt spardir pengar, tíverri. Hon harmast eisini um vánaligu umstøðurnar fyr svimjifrálæru. – Tað er ein stórir mangul upp á svimjihylar og lærarar. Manga staðni er langt til nærmasta svimjihyl, meðan aðra staðni eru alt ov trøngt, sigur Anna Gásadal. Hon vísir á, at hóast nógvir hylir eru í Havnini, so er tað sera trøngt, tí tað eru so nógvir skúlar og aðrir stovnar, ið nýta teir, umframt at almenn svimjing ofta er samstundis. – Eg eri bangin fyr, at nógvir skúlar velja svimjingina frá, tí umstøðurnar eru so ringar, sigur hon.